

سوالت امتحان درس : علوم و فنون (۱)	رشته : علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه : ۳ صفحه
پایه : دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان : ۸۰ دقیقه	تاریخ امتحان : ۱۴ / ۱۰ / ۱۴۰۱	نام و نام خانوادگی :
دانش آموزان دبیرستان : راهیان نور	آموزش و پرورش شهرستان قوچان در نوبت اول سال ۱۴۰۲-۱۴۰۴	حوزه معاونت آموزش متوسطه قوچان	

۳	۴
---	---

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴نمره)

۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) ناصر خسرو را پدر شعر فارسی نام نهاده اند.(.....) ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. (.....) ج) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود. (.....) د) در زمان ساسانیان خوارزم عمده ترین مرکز ادبی به شمار می رفت. (.....)	۱
۱,۲۵	جاهای خالی را پر کنید. الف) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری بود. ب) در زمان سامانیان عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد. ج) رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم حماسی، و غنایی بود. د) دوره طلایی زبان پارسی در قرن چهارم همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمندان بزرگی چون آغاز شد و با شاعر بلند مرتبه بی نظیری مانند ادامه یافت.	۲
۰,۵	دو نمونه از کتاب های معتبر را که در زمان سامانیان به فارسی ترجمه شده اند، نام ببرید.	۳
۰,۲۵	شاعر مدیحه سرایی که قصیده ای با موضوع موعظه و نصیحت ساخت، چه نام داشت؟	۴
۰,۵	چرا آثار ادبی پهلوی به کتابت در نیامده اند؟	۵
۰,۵	زبان پارتی در کدام بخش های ایران متداول بوده است؟	۶

موسیقی شعر (۶نمره)

۰,۵	منظور از عاطفه چیست؟	۷
۱,۲۵	برای هر کدام از توضیحات زیر، موردی از داخل پرانتز انتخاب کنید. (یک مورد از توضیحات اضافه است) (وزن - عاطفه - حیرت و تعجب - حواس - شعر و موسیقی) الف) عوامل برانگیختن حس و حال عاطفی (.....) ب) نمودی از عاطفه (.....) پ) وسیله ادراک وزن (.....) ت) رکن معنوی شعر (.....) ث) مهم ترین و موثرترین عامل در شعر (.....) ج) امری حسی (.....) چ) اساسی ترین عامل پیدایی شعر (.....)	۸

۰.۵	هجا را توضیح دهید، نام دیگر آن چیست؟	۹
۰.۷۵	عبارت های درست یا نادرست را تعیین کنید. الف) واژه «شدت» دو مصوت دارد و دو هجا است. ب) واج های کلمه «خواب» عبارت اند از: خ، و، ا، ب . ج) «آه» یک هجای بلند است و سه واج دارد.	۱۰
۰.۷۵	هریک از علامت های زیر مربوط به کدام یک از انواع هجاهاست؟ الف) «U»: ب) «_»: ج) «U_»:	۱۱
۰.۷۵	در مصراع زیر، چند هجای بلند وجود دارد؟ «به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن»	۱۲
۰.۲۵	کدام گروه از دو واژه هم وزن نیستند؟ الف) علمدار، سیه پوست ب) پای، سرد ج) آب، سوز د) درو، قبول	۱۲
۰.۲۵	کدام گزینه «ی» مصوت است؟ (دو مورد) الف) یارا ب) خوردنی ج) پیمان د) سیم پاسخ:	۱۴
زیبا شناسی (۶نمره)		
۱	جایگاه تکرار واج و واژه را در زبان عادی و ادبی بررسی کنید.	۱۵
۱.۵	در بیت ها و عبارت های زیر واج آرای و واژه آرای (تکرار) را بیابید. الف) ای داد به داد دل ما کس نرسید از بس که بلند بود داد دل ما ب) نمازِ خونینِ حماسهء چهارده سالهء مرا وسعتِ وسیعِ کدام سجاده گسترده شد؟	۱۶
۰.۲۵	در کدام گزینه «واج آرای» وجود دارد؟ الف) تو با من به بیداد کوشی همی ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز ج) اندر طلب طعمه پر و بال بیاراست د) مرا مادرم نام ، مرگ تو کرد	۱۷
۰.۲۵	درست یا غلط بودن عبارت زیر را مشخص کنید: «عواملی که موسیقی لفظی را پدید می آورند، «بدیع لفظی» نام دارند.»	۱۸
۱	جاهای خالی را پر کنید: «آرایه سجع در کلامی دیده می شود که حداقل جمله باشد؛ زیرا سجع ها باید در جمله ها بیابند؛ درست مانند که در پایان مصراع ها یا می آید.»	۱۹
۰.۵	آیا عبارت زیر را می توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید. «مگذار ما را به که و مه»	۲۰

۱،۵	<p>با توجه به عبارت های زیر به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>الف) دل او در پرده های گمراهی نهان و حق از او روی گردان.</p> <p>ب) طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.</p> <p>پ) گاه از دیدن خط مکتوب، منتعش و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.</p> <p>۱) سجع ها را نشان دهید.</p> <p>۲) نوع سجع ها را بنویسید.</p> <p>۳) ارزش موسیقایی هر یک از سجع ها را بیان کنید.</p>	
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)		
۰،۷۵	<p>عبارت های درست و نادرست را تعیین کنید.</p> <p>الف) نخستین گام موثر در رویارویی با متون، خواندن دقیق متن است.</p> <p>ب) نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری نیست.</p> <p>ج) اگر تمام اثر یکباره و بی گسست خوانده شود، درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال می شود.</p> <p>ص غ ص غ ص غ</p>	۱۹
۱،۲۵	<p>جاهای خالی را با عبارت ها مناسب پر کنید.</p> <p>الف) کتاب ها معمولا متن های به شمار می آیند.</p> <p>ب) هرچیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد است.</p> <p>ج) در یک نگاه کلی، متون یا آثار ادبی شامل و هستند.</p> <p>د) لازم است تمام اثر، خوانده شود تا درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال نشود.</p>	۲۰
۰،۵	<p>بیت زیر را از دیدگاه فکری بررسی کنید.</p> <p>بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران</p>	۲۱
۱،۵	<p>شعر زیر را از دیدگاه های زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید.</p> <p>آسمانش را گرفته تنگ در آغوش ابر با آن پوستین سرد نمناکش باغ بی برگی روز و شب تنهاست، با سکوت پاک غمناکش ساز او باران، سرودش باد</p> <p>«مهدی اخوان ثالث»</p>	۲۲

سوال‌های امتحان درس: علوم و فنون (۱)	رشته: علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۳ صفحه
پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۴۰۱	نام و نام خانوادگی: پاس‌نامه
دانش‌آموزان دبیرستان: راهیان نور	آموزش و پرورش شهرستان قوچان در نوبت اول سال ۱۴۰۲-۱۴۰۴	حوزه معاونت آموزش متوسطه قوچان	
تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴نمره)			
۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) ناصر خسرو را پدر شعر فارسی نام نهاده‌اند. (.....) ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. (.....) ج) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود. (.....) د) در زمان ساسانیان خوارزم عمده‌ترین مرکز ادبی به شمار می‌رفت. (.....)		
۱.۲۵	جاهای خالی را پر کنید. الف) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری تاریخ لایسنس ایران بود. ب) در زمان سامانیان نخا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد. ج) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم حماسی، موجی و غنایی بود. محمد زریاب رازی د) دوره طلایی زبان پارسی در قرن چهارم همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمندان بزرگی چون آغاز شد و با شاعر بلند مرتبه بی نظیری مانند سیریز ادامه یافت.		
۰.۵	دو نمونه از کتاب‌های معتبر را که در زمان سامانیان به فارسی ترجمه شده‌اند، نام ببرید. ترجمه تفسیر طبری تاریخ بلخی		
۰.۲۵	شاعر مدیحه‌سرای که قصیده‌ای با موضوع موعظه و نصیحت ساخت، چه نام داشت؟ کسایر مروزی		
۰.۵	چرا آثار ادبی پهلوی به کتابت در نیامده‌اند؟ به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته است.		
۰.۵	زبان پارتی در کدام بخش‌های ایران متداول بوده است؟ شمال و شمال شرق ایران		
موسیقی شعر (۶نمره)			
۰.۵	منظور از عاطفه چیست؟ حالتی روحی - روانی است که شاعر از روی دادن حادثه‌ای در خویش احساس می‌کند.		
۱.۲۵	برای هر کدام از توضیحات زیر، موردی از داخل پرانتز انتخاب کنید. (دو مورد از توضیحات اضافه است) (وزن - عاطفه - حیرت و تعجب - حواس - شعر و موسیقی) الف) عوامل برانگیختن حس و حال عاطفی (.....) ب) نمودی از عاطفه (.....) پ) وسیله ادراک وزن (.....) ت) رکن معنوی شعر (.....) ث) مهم‌ترین و موثرترین عامل در شعر (.....) ج) امری حسی (.....) ج) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر (.....)		

۱۵	<p>با توجه به عبارت های زیر به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>الف) دل او در پرده های گمراهی نهان و حق از او روی گردان. ب) طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. پ) گاه از دیدن خط مکتوب، منتعش و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.</p> <p>(۱) سجع ها را نشان دهید. الف) نهان - گردان ب) قربت - نعمت پ) ملتوب - مطلوب / منتعش - منتعل</p> <p>(۲) نوع سجع ها را بنویسید. الف) مطرف ب) متوازی پ) متوازی / متوازن</p> <p>(۳) ارزش موسیقایی هر یک از سجع ها را بیان کنید. سجع متوازی بالاترین ارزش دارد، سجع متوازن ضعیف ترین ارزش.</p>
نقد و تحلیل نظم و لثرا (۴نمره)	
۱۹	<p>عبارت های درست و نادرست را تعیین کنید.</p> <p>الف) نخستین گام موثر در رویارویی با متون، خواندن دقیق متن است. ب) نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری نیست. ج) اگر تمام اثر یکباره و بی گسست خوانده شود، درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال می شود.</p> <p>ص (ص) غ (غ) ص (ص) غ (غ)</p>
۱۳۵	<p>جاهای خالی را با عبارت ها مناسب پر کنید.</p> <p>الف) کتاب ها معمولا متن های ... (بیربیری) به شمار می آیند. ب) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد ... (متن) است. ج) در یک نگاه کلی، متون یا آثار ادبی شامل ... (تعمیر) و ... (تعمیر) هستند. د) لازم است تمام اثر، ... (یکباره و بیگسست) خوانده شود تا درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال نشود.</p>
۵	<p>بیت زیر را از دیدگاه فکری بررسی کنید.</p> <p>بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران</p> <p>معشوق</p> <p>بیان ندرت اندوه از فراق و حیرت</p>
۱۵	<p>شعر زیر را از دیدگاه های زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید.</p> <p>آسمانش را گرفته تنگ در آغوش ابر با آن پوستین سرد نمناکش باغ بی برگی روز و شب تنهاست، با ملوت پاک نمناکش ساز او باران، سرودش باد</p> <p>«مهدی اخوان ثالث»</p> <p>زبان: ابر کلمات فارسی هستند. شعور: نمناک - چمنک، پوستین / طرح «ش» در آسمانش: باغ بی برگی / در نمناکش: ابر / در نمناکش: باغ بی برگی</p> <p>ادب: قافیه: نمناکش - نمناکش / واج: ای (ش)، (ش)، (ش) / (ش) / (ش) تسمیه: باران به ساز / باد به سرود / تقاداد: روز و شب نمیه: ابری بودن آسمان به غم آوردن بودن فضای زندگی</p>

همیشه سبز باشید.

استعاره: باغ - زندگی شاعر
حسن آمیزی: ملوت پاک

فکری: توصیف فعل با نیز
توصیف زندگی و شرایط
نا مناسب اجتماع شاعر